

Sygn. akt III Ca 86/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rak

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2019 r. w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko J. D.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w G.

z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt II C 1113/18

oddala apelację.

SSO Marcin Rak

Sygn. akt **III Ca 86/19**

UZASADNIENIE

Powodowa spółka domagała się od pozwanej 1.029,99 zł z bliżej określonymi odsetkami i kosztami sporu tytułem należności wynikającej z niewykonania przez pozwaną umowy pożyczki zawartej 17 listopada 2015 roku przy pomocy środków porozumiewania się na odległość.

Pozwana nie wdała się w spór i nie zajęła stanowiska w sprawie.

Wyrokiem zaocznym z 11 października 2018 roku Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Orzeczenie to powyższe zapadło przy ustaleniu, że powódka wygenerowała formularz ramowy umowy pożyczki w kwocie 1.000 zł z prowizją 220 zł o dalszych, bliżej określonych warunkach. Sąd Rejonowy ustalił też, że powódka sporządziła wydruk wskazujący na przekazanie pozwanej 17 listopada 2015 roku kwoty 1.000 zł. Nadto Sąd Rejonowy ustalił, że powódka wezwała pozwaną do zapłaty 1.468,95 zł pismem z 8 czerwca 2017 roku.

Uwzględniając te ustalenia Sąd Rejonowy zważył, wynikające z art. 339 k.p.c. domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia sądu od obowiązku ich weryfikacji w świetle norm prawa materialnego. Wskazał nadto, że domniemanie to nie obowiązuje, jeżeli powołane przez powoda okoliczności budzą wątpliwości.

Dalej Sąd Rejonowy odwołał się do regulacji art. 2 pkt 1 i art. 21 ust 1 ustawy z 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta (Dz. U. z 2018 r., po. 993), a także art. 60 k.c. Wywiódł, że powódka nie wykazała aby pozwana wyraziła wolę zawarcia umowy, w szczególności nie przedstawił podpisanego przez obie strony dokumentu pożyczki. Według Sądu Rejonowego przedłożony wydruk formularza nie wskazywał kiedy i z kim umowa została zawarta, powódka nie przedłożyła też potwierdzenia dokonania przez pozwaną opłaty rejestracyjnej przez pozwaną. Zawarcia umowy nie dowodził też wydruk mający wskazywać na przekazanie pozwanej sumy pożyczki. Nie był to bowiem wydruk z rachunku bankowego i nie potwierdzał otrzymania sumy pożyczki przez pozwaną.

Według Sądu Rejonowego wskazane wątpliwości obaliły domniemanie z art. 339 k.p.c., a twierdzenia pozwu nie zostały wykazane stosownie do art. 6 k.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zarzucając naruszenie art. 339§2 k.p.c. poprzez uznanie, że w wypadku gdy przepis ten ma zastosowanie powód jest zobligowany do udowadniania własnych twierdzeń za pomocą dowodów, podczas gdy z orzeczenia nie wynika aby same okoliczności wskazane w pozwie wzbudziły wątpliwość. Wywodził, że nie ma podstaw aby twierdzenia pozwu podważać za pomocą dowodów do pozwu dołączonych zwłaszcza, że wyrok zaoczny może uwzględniać powództwo także gdy powód nie przedstawił żadnych dowodów. Nadto zarzucała, że wątpliwości co do twierdzeń pozwu powinny mieć charakter kwalifikowany, a Sąd Rejonowy nie wskazał które twierdzenia pozwu budziły wątpliwość czy też miały być przytoczone w celu obejścia prawa.

Formułując te zarzuty domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa z kosztami postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

W rozpoznawanej sprawie pozwana nie wdała się w spór i nie złożyła żadnego oświadczenia w sprawie. W takiej sytuacji odwołać należało się do normy art. 339§2 k.p.c. i właśnie prawidłowości jej zastosowania dotyczył zarzut apelacji.

Wskazać zatem trzeba, że zgodnie z art. 339§2 k.p.c., w razie bierności pozwanego przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Cytowany przepis ustanawia domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda. Jak się przyjmuje w orzecznictwie i doktrynie domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumpcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego. Omawiane domniemanie nie ma jednak charakteru bezwzględnie obowiązującego, jeżeli podane przez powoda okoliczności budzą uzasadnione wątpliwości. Zasadnym jest zatem stanowisko, że nie można wydawać wyroku zaocznego, przyjmując za podstawę prawdziwość twierdzeń powoda, jeżeli nie korelują one z dowodami znajdującymi się w aktach.

Za dopuszczalne uznać więc trzeba weryfikowanie twierdzeń pozwu na podstawie dołączonej do niego dokumentacji. Wątpliwości o jakich mowa w art. 339§2 k.p.c., dające impuls do przeprowadzenia postępowania dowodowego i podważające prawdziwość twierdzeń pozwu mogą być bowiem wywołane w każdy sposób, także na podstawie analizy materiału sprawy zaoferowanego przez powoda. Zgodnie z utrwalonym już w orzecznictwie poglądem, niezależnie od domniemanie prawdziwości, w wypadku zaistnienia uzasadnionych wątpliwości sąd nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Obowiązkiem sądu jest bowiem każdorazowe krytyczne ustosunkowanie się do twierdzeń powoda z punktu widzenia ich ewentualnej

zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997 r., I CKU 115/97 LEX nr 1227454 i z dnia 20 października 1998 r., I CKU 85/98, LEX nr 1216211).

Zważywszy na te założenia, w realiach rozpoznawanej sprawy znaczenie miało i to, że dotyczyła ona udzielenia pożyczki konsumentowi (art. 22¹ k.c.) przez przedsiębiorcę. Słabsza pozycja konsumenta w jego relacjach kontraktowych z przedsiębiorcami jest rekompensowana silniejszą ochroną procesową. W rozpoznawanej sprawie uzasadniało to weryfikację twierdzeń pozwu w oparciu o dowody zaferowane przez powódkę pomimo, że pozwana nie wdała się w spór.

W tym aspekcie podzielić należało wyartykułowane przez Sąd Rejonowy wątpliwości do rzeczywistego faktu zawarcia wskazanej w pozwie umowy jak i przekazania pozwanej środków z niej wynikających. Trafnie zauważył Sąd Rejonowy, że w materiale sprawy brak było jakiegokolwiek dowodu obiektywnie potwierdzającego porozumienie stron co do wpłaty przez pozwaną opłaty rejestracyjnej potwierdzającej wolę zawarcia umowy na warunkach wynikających ze złożonego do akt wydruku, czy też wyrażenia w innej formie zgody na te warunki. Brak było też obiektywnego dowodu potwierdzającego uznanie rachunku pozwanej kwotą pożyczki. W szczególności dowód określony w pozwie jako „zgoda strony pozwanej na zawarcie umowy pożyczki” nie pochodził od pozwanej, lecz od powódki i był wygenerowanym z jej systemu informatycznego wydrukiem wiadomości tekstowej kierowanej do pozwanej z poleceniem wykonania przelewu weryfikacyjnego. Samego potwierdzenia wykonania przez pozwaną takiego przelewu powódka jednak nie złożyła. Podobnie, nie dowodził uznania rachunku pozwanej wyciąg z wydruku wskazujący na przekazanie kwoty 1.000 zł. Wydruk ten nie zawierał bowiem jakichkolwiek danych pozwalających na zakwalifikowanie go jako elektroniczne oświadczenie woli związane z dokonaniem czynności bankowej, o jakiej mowa w art. 7 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876 ze zm.). Był to zatem jedynie wydruk o niepotwierdzonym autorstwie, nie mający formy dokumentu i nie korzystający z domniemania zgodności z prawdą okoliczności w tym wydruku stwierdzonych.

Zatem brak było podstaw do kwestionowania dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny w zakresie obalenia domniemania z art. 339§2 k.p.c. w zakresie zgodności z prawdą twierdzeń powołanych z pozwie. W konsekwencji trafny był też wniosek Sądu I instancji o niewykazaniu tych twierdzeń stosownie do wymogu z art. 6 k.c.

Dodać wypada, że wykazanie zasadności twierdzeń w rozpoznawanej zaocznej sprawie, nie było szczególnie trudne. Wystarczającym byłoby bowiem przedłożenie przez powódkę odpowiednich wydruków z rachunków bankowych potwierdzających uznanie rachunku powódki przelewem weryfikacyjnym oraz przekazanie z rachunku powódki środków na tożsamy rachunek pozwanej. Tych dwóch, łatwych do uzyskania dowodów powódka jednak nie przedłożyła, co także podważało jej twierdzenia.

Wobec tego apelacja powódki jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

SSO Marcin Rak